

[Elmquist.]

sin store Betydning, at det bliver slaaet meget stærkt fast og bliver tydeligt understreget.

Men her bliver der paa den anden Side ogsaa en vanskelig Kunst at udøve for de Mænd, der bliver Dommere i disse Sager, da det altid er vanskeligt at skrue sig tilbage til en anden Tids Mentalitet, selv om den ligger saa kort Tid tilbage, som Tilfældet er her, og ikke mindre vanskeligt bliver det, naar denne Mentalitet — hvad jo maa erindres — har undergaaet meget betydelige Svingninger i disse fem Aar. Vi maa ikke glemme, at efter den 9. April blev faktisk alle Sejl fra Regeringens og Rigsdagens Side sat til, for at vi trods de skændige Løftebrud, vi havde været ude for, og trods det brutale Overfald, vi havde været Genstand for, skulde gøre alt, for at det danske Folk, og navnlig de danske Myndigheder, ikke skulde give Anledning til, at den Ret til at styre vore egne Forhold, som var lovet os, med blot den mindste Berettigelse skulde kunne tages fra os. Derfor lød Parolen jo ogsaa til de danske Tjenestemænd, at de skulde gøre alt for at undgaa Konflikter og Gnidninger, og at de skulde gøre alt for at faa det til at gaa. At finde den rette Tone her, det overlod man derefter til den enkelte Tjenestemand. Det var en Opgave, som sandelig, saa længe Regeringen og Rigsdagen gik i Spidsen med at vise Langmodighed og Eftergivenhed, naar man mente, at dette tjente det danske Folk bedst, langt fra var let for den enkelte Tjenestemand. Det var en Opgave, hvis Løsning derfor ogsaa, saa sandt Evnerne er forskellige, maaske har kunnet give Anledning til Handlinger, som vi i Dag ikke umiddelbart kan forstaa, men som netop set gennem den Tids Brillen var undskyldelige, naar blot Sindelaget, der laa bag ved Handlingen, var det rette, det vil sige, naar blot der ikke havde været Sindelag til at gaa de fremmedes Ærinde eller til at ville krybe for disse, men derimod til at søge at faa det til at glide, undgaa Konflikter og faa det til at gaa saa godt som muligt med den Motivering som Hovedmotivering: vort Lands og vort Folks Bedste.

Her er vi netop ved det, som efter min Mening maa være det mest afgørende ved Bedømmelsen af saadanne Handlinger, altsaa Handlinger, hvor de ydre Kendsgerninger ikke er saa grelle, at der ingen Tvivl er om, at Handlingen maa anses for udansk eller nationalt uværdig, nemlig at finde ind til det Sindelag, der laa bag ved Handlingen.

Det maa være Domstolens store og naturligvis ogsaa meget vanskelige Opgave at finde nøjagtigt ind dertil. Det vil givet i en Række Tilfælde være uhyre vanskeligt, men ikke desto mindre maa det være Domstolens fornemste Opgave. Jeg haaber i hvert Fald, at Domstolen vil se saaledes paa det, at det i Tvivltilfælde maa blive det afgørende, om man maa formode, at Sindelaget, der laa bagved, var et godt dansk Sindelag. Jeg haaber, at Domstolen — selv om det i enkelte Tilfælde maaske vil være vanskeligt i Dag, hvor vi, som jeg sagde før, alle er saa uhyre kloge, at forstaa, at der kunde handles saaledes — alligevel vil lade dette være meget afgørende, ellers er jeg bange for, at vi ikke naar den absolutte Retfærdighed, vi gerne skulde naa; jeg vil indrømme, at nemt bliver det ingenlunde.

Naar vi taler om, hvor svær denne Opgave er, vil jeg gerne sige, at jeg ikke synes, at den højtærede Finansminister har gjort Opgaven lettere for Domstolen ved den summariske Oprensning, som har fundet Sted i Loven af, hvad der falder ind under denne Lov. Den ærede Ordfører for det socialdemokratiske Parti (Alfred Kristensen) var inde paa det for lidt siden og var heller ikke helt tilfreds dermed. Ministeren har ganske vist i Bemærkningerne givet nogle Forklaringer paa, hvad der nærmere falder ind under Ordene i Teksten, og i Folketinget har den højtærede Finansminister udtalt, at disse Bemærkninger skal tjene som Hjælp til Fortolkning af Tekstens Ord for Domstolene. Jeg vil gerne advare imod, at man kommer ind paa denne Form for Lovgivning i den danske Rigsdag. Jeg kunde fristes til at gentage, hvad jeg Gang paa Gang har sagt her fra denne Talerstol: Gid vi dog havde et Lovraad, der fungerede ved den danske Rigsdags Arbejde. Havde vi i Dag haft et Lovraad, og denne Lov havde været forelagt for dette, før den blev forelagt for Rigsdagen, er det givet, at Lovraadet ikke havde godkendt den Maade, hvorpaa man opstiller ganske summariske Regler i Teksten og derefter i Bemærkningerne føjer til, hvad det er man egentlig mener. Befolkningen har et Krav paa, at Lovene, vi giver, er klare og tydelige, saa man kan forstaa, hvad der falder ind under dem. Befolkningen har i Almindelighed ingen Adgang til at gøre sig bekendt med Bemærkningerne.

Dertil kommer yderligere, hvad den højtærede Finansminister nok ved, at Domstolene ikke er bundet ved Bemærkningerne, de kan kun have en vis Fortolkningsbetydning. Derfor vilde det ogsaa være det eneste naturlige,